

Financierings- systematiek op de schop?!

En tal van andere ontwikkelingen...

Peter van Zoest, teamleider Financiën

David Rietveld, coördinator Gemeentefinanciën

Opening

- Voorstellen
 - **Peter van Zoest**
Teamleider Team Financiën
 - **David Rietveld**
Coördinator Gemeentefinanciën, Team Financiën
- Praten jullie bij over ontwikkelingen rond verschillende dossiers met specifieke aandacht voor de nieuwe financieringssystematiek

Vraag of opmerking uit de zaal? Steek even je hand op...

Ontwikkelingen

1. Nieuwe systematiek 2026
2. LPO bijstelling voor energie
3. Herijking gemeentefonds
4. Hervormingsagenda Jeugd
5. Fysiek domein
6. Uitkeringsstelsel

1. Nieuwe systematiek 2026: start bij regeerakkoord

- In het regeerakkoord staat:

Om een stabielere financiering voor de medeoverheden te realiseren en hun autonomie te vergroten, wordt in de komende jaren een nieuwe financieringssysteem voor de periode na 2025 uitgewerkt, waarbij de mogelijkheid voor een groter eigen belastinggebied wordt betrokken.

- Resultaat: vanaf de verwerking in 2026 een fors financieel gat

Het Ravijn

A person wearing a helmet and a backpack is riding a bicycle on the very edge of a dark, rocky cliff. The background shows a vast, hazy landscape with mountains and a body of water.

- Verschillende begrotingssystematiek rijk/gemeenten
- Sturen op houdbaarheid
- Waarde interbestuurlijke afspraken?
- Er was en is eigenlijk geen plan

1. Nieuwe systematiek 2026: tijdlijn t/m zomer

- Regeerakkoord gaf ~~weinig~~ geen duidelijkheid
- Onafhankelijk procesbegeleider José Lazeroms: april/mei
 - Mogelijke opties en aanbevelingen
- Contourennota BZK: juli (en vervolg in oktober)
 - Hoofdlijnen nieuwe systematiek
 - Nadere duiding van regeerakkoord
 - (en nog wat andere onderwerpen zoals b.v. uitkeringsstelsel)
- **VNG: nog weinig concreet en snel duidelijkheid nodig voor gemeenten (zomer 2022)**

1. Nieuwe systematiek 2026: vanaf zomer

- Voor 2026: eenmalige rijksbijdrage € 1 miljard
- Bestuurlijke lijn VNG: *de maatschappelijke context en opgaven dwingen ons om samen te werken, maar we zijn teleurgesteld over de financiële randvoorwaarden en willen snel duidelijkheid over 2026 en verder.*
- Gemeentefondsbegroting: *“de hierbij passende vervolgstappen zullen in 2023 verder ter hand genomen worden.”*
 - Afgestapt van huidige systematiek per 2026
 - Wordt o.a. gesproken over verruiming van lokale belastinggebied
 - Wat ons betreft 2 verschillende discussies: tekorten korte termijn (vanaf 2026) en systematiek voor de langere termijn. Zijn natuurlijk wel verbonden.

1. Nieuwe systematiek 2026: gesprek op dit moment

- Gemeenten willen duidelijkheid meerjarenbegroting mei 2023 (t/m 2027)
 - Motie Van Weyenberg/Van Dijk dwingt dat ook af.
- Ambtelijk en bestuurlijk wel in gesprek over eventuele alternatieven
 - Uitwerking langs drie lijnen waarin door ons als voorwaarden zijn genoemd:
 - 1. Autonome groei en indexering**
Evenredigheid, volumegroei, stabiliteit en autonomie
 - 2. Lokaal belastinggebied**
Schuif lokale en rijksbelastingen, tijdpad, uitvoeringskracht gemeenten
 - 3. Fondsen**
Koppeling incidentele en structurele middelen.

1. Nieuwe systematiek 2026: gesprek op dit moment

- Informeel met IPO en Unie in gesprek, werken aan twee documenten
 - I. **De maatschappelijke lasten van een eenzijdig besluit**
Waar de pijn zit van het financiële gat: wat kunnen gemeenten nu niet meer doen?
 - II. **Hoe een nieuwe systematiek er volgens ons uitziet**
Welke opties voor de systematiek wij zelf zien: huidige vorm met vastklikken volumedeel kabinetsperiode heeft voorkeur
- Woensdag 14 december Informeel BOFv
 - Korte terugblik 2022
 - Status nu: uitgangspunten nieuwe systematiek benoemd
 - Hoe gaan we verder? Urgentie op duidelijkheid voor meerjarenbegroting

2. LPO bijstelling (voor energie)

- Veel (semi)publieke instellingen (cultuur, sport, zorg) kwamen door stijgende energiekosten in de knel
- LPO (vastgezet in mei) voldeed niet meer om dit te dekken
- VNG heeft actief het gesprek gevoerd met verschillende departementen
- In najaarsnota heeft BZK aangegeven dit (met terugwerkende kracht) te corrigeren: effect is structureel zo'n € 300 miljoen per jaar.
- Plus extra geld voor grootverbruikers openbare zwembaden: € 200 miljoen voor 2022 en 2023

3. Herijking gemeentefonds: onderzoeksagenda

- Mei '22: fondsbeheerders: nieuwe verdeling invoeren per 1-1-23
- Wel onderzoeksagenda waarin aanbevelingen ROB zijn verwerkt
- Onderzoeken:
 - Grootstedelijke kosten (G4/100.000+): gestart in januari '22
 - Centrumfunctie: start in januari '23
 - Overige Eigen Middelen: start in januari '23
 - *Eenpersoonshuishoudens: doet BZK zelf*
- Expertgroep en begeleidingscommissies
- BZK is van goed wil, maar heeft weinig capaciteit

4. Hervormingsagenda Jeugd

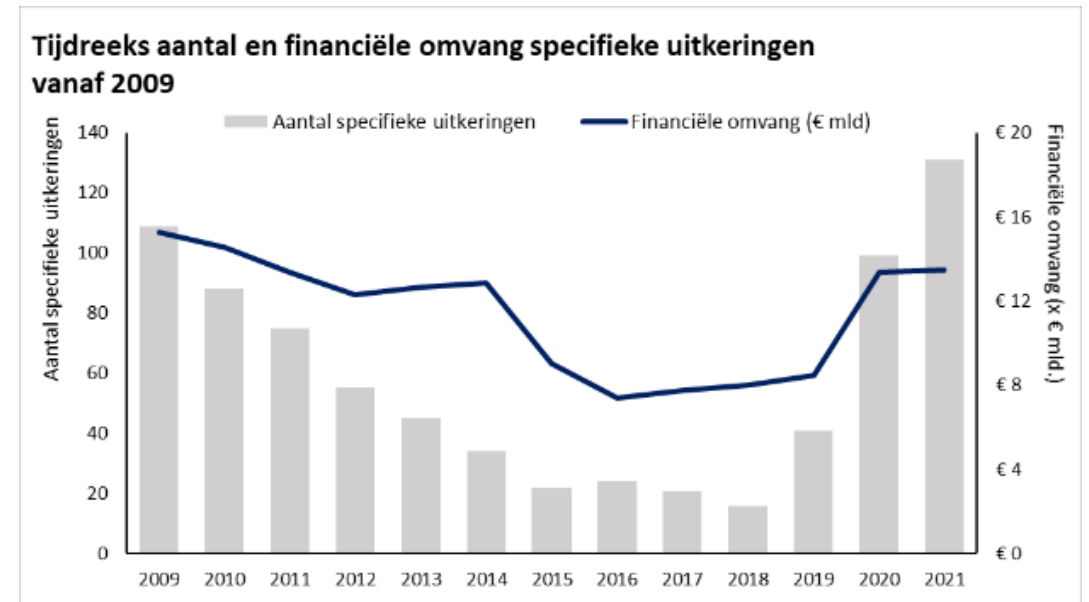
- Na lang aandringen is de extra besparing van € 511 miljoen voor rekening en risico Rijk. We wachten op de maatregelen.
- Dit komt bovenop de maatregelen van de Hervormingsagenda (€ 1 miljard) waar Rijk ook een grote rol in heeft (€ 400 miljoen).
 - Afgelopen tijd veel bestuurlijke gesprekken over Hervormingsagenda
 - Discussie over:
 - Risicodeling gemeenten en Rijk
 - Ingroeipad
 - Deskundigencommissie
- Maandag 5 december vervolg BO

5. Fysiek domein

- Komende jaren forse opgaven rondom klimaat en wonen
 - Grote rol voor gemeenten
- Daarbij zijn ook fondsen van miljarden euro's “beschikbaar”:
 - Klimaat en energie, Stikstoffonds, Mobiliteitsfonds en Groeifonds
- Maken ons zorgen over tempo van duidelijkheid over fondsen
- Inmiddels meer duidelijk over verdeelsleutel uitvoeringskosten klimaat

6. Uitkeringsstelsel: SPUKS stijgt!

- Enorme toename na uitspraak Algemene Rekenkamer
- Herziening Uitkeringsstelsel loopt (nog steeds)
- Taskforce om hier verandering in aan te brengen!

6. Uitkeringsstelsel: heden

- Taskforce kijkt naar mogelijke aanpassingen, samen met VNG en IPO
 - Specifieke uitkeringen (drempelbedrag verantwoording)
 - Decentralisatie-uitkeringen (toetsingskader)
 - Bredere fondsuitkering (BFU) als alternatief voor DU?
- Planning:
 - Mogelijkheden in werksessies verder uitwerken (najaar 2022)
 - Consultatie herziening Fvw en advisering RvS in 2023
 - Begin 2024: wetsvoorstel bij Tweede Kamer
- Opletpunt: gaat herziening Fvw alleen over uitkeringsstelsel, of gaat BZK meer meepakken?

Afsluiting

Zijn er nog andere vragen?

- Ledenbrieven, website en webinars VNG

Bedankt voor jullie aandacht!